

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Α Π Α Ν Τ Α

ΤΟΜΟΣ Ε΄

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΩΝ ΒΟΔΙΩΝ
ΟΝΕΙΡΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ
Η ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ
ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΧΥ

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΩΝ ΒΟΔΙΩΝ

Ο γερο-Γάλιας είχε καθίσει στην άκρη του χαντακιού, πού ήταν απ' έξω και κοντά κοντά στη μάντρα του Κω-στούλα, κι έτρωγε τό ψωμί του. Κι έρημά παντού υπήρχε, ζωντανό πράγμα δέ φαινόταν ολόγυρα. Ψηλά όμως, στό θολό ούρανό, πληθος κοράκια γύριζαν κι ένα γεράκι μονάχο, μέ ανοιχτές τίς φτερούγες, χωρίς νά τίς κτυπά, έφερνε δόλτσες...

Μές στό χαντάκι, λίγο πίο πέρα απ' τό γερο-Γάλια, ένα σκυλί μεγάλο βρισκότανε ψόφιο, γυμνωμένο σχεδόν απ' τίς σάρκες του, και κοντά του ένα καύκαλο βοδιού.

— Πάει και πάει! Έκανε γιά τό σκυλί ό γερο-Γάλιας, και τί θερίό ήτανε!...

Γιά λίγο έγινε μιά κίνηση, ένας θόρυβος στό δρόμο.

Η πόρτα ή μεγάλη της μάντρας, πού δέν έδγαινε στό χαντάκι, άνοιξε κι ένα κοπάδι μεγάλο βόδια διήρκανε. Άργά και μέ κουνητό κεφάλι πήρανε τό δρόμο του ρέματος και χαθήκανε στην κατηφορία.

Ό γερο-Γάλιας γύρισε τότε, σά νά θυμήθηκε κάτι, και κοίταξε μέσ στη μεγάλη μάντρα απ' την πορτούλα πού ήτανε πίσω του, μέ άραιές σανίδες φραγμένη.

Ένα βόδι μόνο βρισκότανε μέσα, δεμένο στο μεγάλο δέντρο κοντά κοντά στον κορμό του.

Καλά τό 'πα, γιά σφάξιμο είναι! Είπε μέ τό νοῦ του.

Τό βόδι σήκωσε τό κεφάλι του καί μούγκρισε...

— Ποίος θά σέ βοηθήσει, φουκαρένιο, ἔκανε ὁ γερο-Γάλιος, ποίος θά σέ βοηθήσει, πού ὄλοι τά κρεατά σου τά περιμένουν πῶς καί πῶς νά τά φᾶνε!

Ἀκουσε τίς φωνές τοῦ ἀνθρώπου πού συνόδευε τά βόδια νά ῥχονται ἀπ' τό ρέμα:

— Α, ἄ!

— Παλιοδουλειά! εἶπε.

Καί ὁ καιρός ἐβάρυνε. Τά σύννεφα, πού 'χανε σκεπάζει τόν ὕμητό καί φαινόντανε νά κοιμούνται πάνω του, εἴχανε σηκωθεί καί ξεμαλνάρια πατώντας στό βουνό, ἀγγίζανε τ' ἄλλα, πού ψηλά βρισκόνταν.

Τά κοράκια ἐξακολουθοῦσαν νά κάνουνε δόλτες στό θολό οὐρανό. Τό γεράκι εἶχε χαθεῖ.

— Ἐχει νά ρίξει βροχή καί βροχή! εἶπε ὁ γερο-Γάλιος.

Κάτι φωνές μέσ στή μάντρα τόν ἀναγκάσανε νά κοιτάξει.

Ἐίδε τό βόδι χάμω νά κουνᾷ τά πόδια του καί κοντά του ὄρθιο ἓναν ἄνθρωπο μέ βρωμερά ροῦχα καί μ' ἓνα μαχαίρι στό χέρι. Δυό ἄλλοι ἦτανε παρακάτω μ' ἓνα παιδάκι κοιτάζοντας.

— Πάει κι αὐτό! εἶπε. Κι ἔχουνε ψυχή τά βόδια, ἔχουνε ψυχή!

Ἐῖχε φάει τό ψωμί του κι ἔπαψε χτυπώντας τό χῶμα μέ τό μαχαίράκι του.

Κάτι θυμήθηκε:

— Μά θά τή βγάλει τή μέρα; Μπά! Ποῦ νά τή βγάλει! εἶπε.

Χασμουρήθηκε κι ἔβαλε τό μαχαίράκι στό θηκάρι του.

— Νύσταται!

Καθώς κοίταξε πρὸς τήν κατηφοριά, εἶδε τρεῖς γνωστούς του νά ῥχονται.

— Τί κάνεις, γερο-Γάλια, τοῦ φώναξε ὁ ἓνας ἀπ' αὐτούς, τί κάνει ὁ Κωστούλας; Μάθαμε πῶς εἶναι δαριά!

— Βαριά, λέει; Πάει νά συχωρεθεῖ!

— Τί μου λές!

— Τί νά σοῦ πῶ, αὐτό πού σοῦ 'πα!

— Βρέ, βρέ!

Πλησίασαν κοντά καί στάθήκανε στήν ἀντικρινή μεριά τοῦ χαντακιοῦ.

— Μά πῶς τό 'παθε; Κάποιος μοῦ 'τε πῶς τόν βάρεσε βόδι.

— Βόδι!... Αὐτός δάραγε τά βόδια.

— Πῶ, πῶ, ἓνας σκύλαρος! ἔκανε ἓνας ἄλλος ἀπ' τοὺς τρεῖς, δείχνοντας τό ψόφιο σκυλί.

— Μά δέ βρωμᾷ;

— Τί νά βρωμᾷσι τώρα, πάει ἡ βρώμα, πέρασε!

Σταμάτησαν ἀπ' τόν κρότο τῆς μεγάλης πόρτας πού ἀνοίξε.

Μιά σούστα βγήκε μ' ἓνα βόδι σφαγμένο. Τά πόδια του τά πισνά ἦταν ἀπ' ἔξω κρεμασμένα.

— Μά σφάζουν ἐδῶ μέσα;

— Πῶς δέ σφάζουν!

— Καί ποιός;

— Ὁ βοηθός του.

— Καί τώρα πού 'ναι ἄρρωστος!

Ὁ γερο-Γάλιος κούνησε τό χέρι στρέφοντας τό κεφάλι:

— Αὐτοὺς λογαριάζεις...

— Γιά πές μας λοιπόν, πῶς...

— Νάι, ναί! Ἐγώ, πού λέτε, πολλές φορές μέ τό θάρρος σά συγγενής του καί γέρος τοῦ ἔλεγα: Βρέ Κωστούλα, δέ μ' ἀρέσει διόλου ἡ δουλειά σου, δέ μ' ἀρέσει! Σὺ ἔχεις παραδάκια, δέν

κάνεις καμιά άλλη δουλειά και νά πάρεις νά σφάζεις βόδια; Κι ἔχουνε ψυχή τὰ βόδια! Κι ἔχουνε ψυχή, μωρὲ παιδιά, ἔχουνε ψυχή! Τί νά σὰς πῶ;

“Ὅλα τὰ καταλαβαίνουν, ὅλα! Τὰ βλέπεις καί κλαῖνε, πέφτουν κάτω καί φωνάζουνε, δέρονται! Ποῖός, ὅμως, νά τὰ βοηθήσει, πού δὲν ἔχουν μιλιὰ; ἔ; Ποῖός; Γιά βάλτε μέ τό νοῦ σας, νά ἦσαστε σεῖς βόδια καί νά νιώθατε, ὅπως τώρα, τί θά κάνετε; Τό ἴδιο κι αὐτά! Μή γελᾶτε! Τώρα θά σὰς πῶ. Αὐτός πού ν’ ἀκούσει τὰ λόγια μου! Ἀπ’ τό ἕνα αὐτί τοῦ ἔμπαιναν κι ἀπ’ τ’ ἄλλο τοῦ ἔβγαιναν. Μάλιστα μέ κοροῖδευε:

Δέ μ’ ἀφῆνες ἥσυχο καί σύ μέ τίς ψυχές σου! Θαλασσινός ἦσουν, ἡ ἀσκητής καί μου ἦρθες ἐδῶ;

Τί νά τοῦ πεις. Ἀλλά σά νά ἤμουνα προφήτης! “Ἐνα βράδυ καί πού καθήλαστε καί κουβεντιάσαμε, ἀκούμε τό σκυλί νά οὐρλιάζει! Νά, αὐτό ἐκεῖ! Αὐτός τό σκότωσε! Τ’ ἀκούμε, πού λέτε, νά οὐρλιάζει! ἔ! ἔ! Ἡ τρίχα μου, νά, ἔτσι σηκώθηκε! Ἀρπάζει αὐτός τό τουφεκί καί βγαίνει ἔξω. Μπάμ μιά, πᾶει τό σκυλί! στόν τόπο!

Περάσανε μέρες πολλές, μῆνας. “Ἐνα πρῶί πού πῆγε νά σφάξει, τοῦ φεύγει ἕνα μοσχάρι! Ἀπ’ ἐδῶ τό ἔχει, ἀπ’ ἐκεῖ, καί μέ τή δοῦλεια κατι περαστικῶν τό πιάνει! “Ἐ, ρέ, τί τοῦ ἔκανε τότε! Τοῦ κόβει τή μουτσούνα του... νά τοῦτα τὰ χεῖλια του, τή μύτη! Τοῦ βγάζει τό ἕνα μάτι, τοῦ κόβει τ’ αὐτιά! “Ἐ, ἔ, καί ν’ ἀκουγάτε πῶς ἔκλαιγε τό καημένο! Ράγιζε τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου... Αὐτονοῦ γιατί δέ ράγιζε; Μά μή νομίζεις πῶς ἀπ’ τὰ μούτρα φαίνονται οἱ ἄνθρωποι; Εἴσαι γελασμένος πολὺ! “Ἄν φαίνονταν ἀπ’ τὰ μούτρα, ἔ, ἔ, λιγοστοί θά εἶχανε μούτρο ἀνθρώπινο! Ναι, ναι, γελᾶτε ὅσο θέλετε! Μά τό ξέρω ὅτι λέω σωστά! Γιά βάλτε προσοχή! Τήν ἄλλη μέρα τό πρῶί ἔσφαζε κατι γουρούνια. “Ἐνα ἀπ’ αὐτά τοῦ ξεφεύγει καί τό βάζει στά πόδια.

Αὐτός ἀρπάζει μιὰ ξυλόρα γεμάτη ἀπό κάτι καρφάρες νά, καί τό παίρνει ἀπό κοντά. Εἶχε πόδι πρώτης! Καί σου τό φτάνει καί σπρώχνει τήν ξυλόρα, πάφ! ἀπάνω του! Ἀλλά δῶ νά δεῖτε! Σπάζει τό ξύλο καί πετιέται καί τοῦ χύνει τό ἕνα μάτι καί τοῦ σχιζέι ἐδῶ ἔτσι καί τό φρύδι! Ἀκούτε;

Αὐτή, πού λέτε, ἦταν ἡ ἀφορμή!

Ἀέρας φύσηξε ὕψος, σά νά βγήκε ἀπ’ τήν κοιλά τή φουσκωμένη τῶν μαύρων συννέφων.

— “Ὅπου νά εἶναι θά βρέξει!

— “Α, μπά! τούς εἶπε ὁ γερο-Γάλιας, κοιτάζοντας τὰ σύννεφα, ἔχει καιρό ἀκόμα!

— Νά καί τὰ βόδια!

Τὰ βόδια μέ τό ἀργό τους βῆμα φανήκανε νά προβάλουν ἀπ’ τήν κατηφοριά καί νά ἔρχονται. Πέρασαν ἀπ’ τό μέρος πού στέκονταν οἱ τρεῖς φίλοι τοῦ γερο-Γάλια καί ἀρχίσανε νά μπαίνουνε στή μάντρα, πού ἡ πόρτα τῆς εἶχε μείνει ἀνοικτή ἀπ’ τήν ὥρα πού βγήκε ἡ σούστα μέ τό βόδι.

Οἱ φίλοι τοῦ γερο-Γάλια σηκώθηκαν, γιατί ἔχαν μισοκαθίσει.

— Καιρός γιά φευγιά!

— Τά παράπαμε! Καί νά μή μᾶς πιάσει ἡ βροχή!

— Καθίστε λίγο, δέ θά βρέξει ἀκόμα! Ξέρω γώ! τούς ἔκανε ὁ γερο-Γάλιας ἔχοντας ὄρεξη γιά ὀμλία.

Ξαφνικά ὅμως, πρὶν ἀκόμα χαθοῦν τὰ βόδια μέσ στή μάντρα, μιὰ φωνή, ἕνα ξεφωνητό γυναικάς ἀκούστηκε νά ἔρχεται ἀπό μέσα καί, μετά, ἄλλες φωνές!

— “ὦ, ὦ! εἶπε ὁ γερο-Γάλιας καί πετάχτηκε ὀρθός, θά τελώσῃ!

Καί ὄρμησε νά πᾶει μέσα. Δέν εἶχε κάνει καί πολλά βήματα, κι ἕνας ἄνθρωπος βγήκε περνώντας διαστικά ἀπ’ τὰ τελευταῖα βόδια.

— Τ' είναι; τόν ρώτησε ό γερο-Γάλλας.

— Πάει, συχωρέθηκε! τού απάντησε κείνος.

Οί τρεις φίλοι κινήθηκαν νά φύγουν, αλλά κείνη τή στιγμή ένας θρήνος μεγάλος, ένα κλάψιμο βραχνό, όμοιο μέ θρήνο πολλών βραχνών αντρών, ακούστηκε. Κι όλο τό μέρος σά νά γέμιζε απ' αυτόν τόν παραξένο θρήνο, απ' αυτό τό κλάμα τό βαθύ καί βραχνό, πού έκανε τίς γυναικείες φωνές νά χαθούν καί τούς τρεις συντρόφους νά σταθούν παγωμένοι.

— Μά τ' είναι! είπαν.

Ένας απ' αυτούς πήδησε στό χαντάκι, ανέβηκε έπειτα απ' τήν άλλη μεριά καί κοίταξε μέσ στή μάντρα απ' τήν πορτούλα τή φραγμένη μέ τίς άραιές σανίδες.

— Για έλάτε, για έλάτε! φώναξε στους συντρόφους του.

Όλα τά δόδια στεκόντανε, σχηματίζοντας έναν κύκλο, γύρω απ' τό μέρος πού κάτω ήτανε κόκκινο απ' τό αίμα τού σφαγμένου βοδιού, καί θρηνούσαν βραχνά! Πάψανε για λίγο. Καί τότε ακούστηκαν οί ανθρώπινες φωνές, τά ξεφωνητά των γυναικών. Άλλά πάλι, να, ό θρήνος των βοδιών για τό χαμό τού συντρόφου τους ύψώθηκε μεγάλος, προμερός κι έπνιξε τίς ανθρώπινες φωνές, τά ξεφωνητά για τό χαμό ενός ανθρώπου!...

ΣΤ' ΑΠΟΚΕΝΤΡΑ

Από καιρό ό Δημήτρης άκουγε τόν πατέρα του νά μουρμουρίζει καί νά λει, πρό πάντων όταν πλησίαζε τό τέλος τού μηνός:

— Ά, δέχως άλλο πρέπει νά φύγουμε απ' αυτό τό σπίτι! Μόλις έρθει ό Αύγουστος θα βαλθώ νά βρω κανένα σπιτάκι φτηνό καί άς είναι στά πέρατα τής οικουμένης!

Τό νοίκι ήτανε μεγάλο κει πού καθόντουσαν, σ' ένα κεντρικό μέρος, καί οί δουλειές του είχαν κόψει...

Καί όταν ήρθε ό Αύγουστος φρόντισε νά βρει ένα σπιτάκι καί άς ήτανε στά πέρατα τής οικουμένης. Καί βρήκε.

— Είναι θαυμάσιο, έλεγε, στή γυναικία του καί στά παιδιά του· έχει δυό εισόδους· μονοκατοικία. Μόνο αυτό, λίγο πού 'ναι μακριά! Καί ξέρεις καί ποίος κατοικει έκεί; Ό Καραάμης! Τόν θυμάσαι;

— Βρέ!... ό Καραάμης! Μά τ' είχε γίνει τόνσον καιρό αυτός;

— Εέρω κι έγώ; Από τότε πού 'κλεισε τό μαγαζίκι του, κείνο πού 'χε κοντά μου, έχω νά τόν δω. Τώρα κάνει τό μεσίτη. Αυτός μεσίτησε κι αγόρασε ό Παναγάρας τό σπιτάκι πού θα πάμε καί κάνα δυό άλλοι. Έγώ δέν τόν είδα, ό Παναγάρας μου τό 'πε.

